

Quicksan flora en fauna

Plotterweg 38 Amersfoort v2

In opdracht van: Aveco de Bondt

7 oktober 2024

Colofon

© 2024 Laneco / Aveco de Bondt

Tekst en samenstelling: A. Borgers

Tweede lezer: J.W. Wilbrink

Projectnummer: 64.24.04

In opdracht van: Aveco de Bondt

Wijze van citeren: Borgers, A. (2024). *Quickscan flora en fauna Plotterweg 38, Amersfoort v2*. Laneco, Voorthuizen.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	TOETSING.....	9
2.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	9
2.2	NATUURNETWERK NEDERLAND	9
2.3	OMGEVINGSWET – NATURA2000 ACTIVITEIT.....	10
2.4	OMGEVINGSWET – BESCHERMING HOUTOPSTANDEN.....	10
2.5	OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA- ACTIVITEIT	11
2.6	SPECIFIEKE ZORGPLICHT	20
3	CONCLUSIE.....	22
3.1	NATUURNETWERK NEDERLAND	22
3.2	OMGEVINGSWET – NATURA2000 ACTIVITEIT.....	22
3.3	OMGEVINGSWET – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN.....	22
3.4	OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA- ACTIVITEIT	23
3.5	CONSEQUENTIES.....	23
4	AANBEVELINGEN	25
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	26
BIJLAGE 2	LITERATUURLIJST.....	29

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Adviesbureau Aveco de Bondt is gestart met het uitwerken van een ontwerp voor nieuwbouw van een kantoorpand op de Plotterweg 38 in Amersfoort (zie figuur 1). In het huidige pand zijn verschillende ondernemingen gevestigd. Op het parkeerterrein aan de voorzijde liggen plannen voor de ontwikkeling van een nieuw kantoorpand. Op basis van deze quickscan krijgt Aveco de Bondt een beeld waar bij de nieuwbouw in ieder geval rekening mee gehouden moet worden in het kader van de Omgevingswet.

Figuur 1: Globale ligging plangebied (gele kader) (PDOK viewer, 2024).

Laneco heeft de beoogde ingrepen getoetst aan de Omgevingswet en een quickscan flora en fauna uitgevoerd. In deze quickscan zijn de geschiktheid van de habitat voor beschermde plant- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek. Deze quickscan is voor vergunningstrajecten juridisch gezien maximaal drie jaar geldig vanaf de datum van het uitgevoerde veldonderzoek, tot 12 juni 2027.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied aan de Plotterweg 38 ligt in de bebouwde kom van Amersfoort (gemeente Amersfoort, provincie Utrecht). Het plangebied is opgedeeld in twee percelen met kadastrale aanduiding AMF00-M-114 en AMF00-M-302 (Kadaster, 2024). Het plangebied wordt begrensd door de Plotterweg aan de zuidzijde, de Outputweg aan de oostzijde en de Netwerklaan aan de noordzijde. Aan de westzijde van het plangebied ligt een perceel met een kantoorpand met diverse ondernemingen. Het plangebied ligt in de wijk 'de Hoef-west'.

De bebouwing binnen het plangebied bestaat uit een kantoren van zes verdiepingen inclusief de begane grond. De gevels bestaan uit gemetselde stenen muren. Het complex heeft een plat dak, vermoedelijk afgewerkt met bitumen dakbedekking. De gevels bevatten veel kozijnen en beglazing. Het complex heeft meerdere inpandige trappenhuizen.

Het terrein rondom de bebouwing is vrijwel volledig verhard met betonklinkers. De verharding is opgebouwd uit rijlopers en parkeervakken. Tussen de parkeervakken liggen groenstroken met daarin gecultiveerde heesters en jonge bomen.

Aan de westzijde van het plangebied staan volwassen platanen (*Platanus spec.*) en een omgevallen wilg (*Salix spec.*). Het terrein wordt aan de westzijde omsloten met een beukenhaag (*Fagus sylvatica*). Aan de noordzijde van het plangebied staan een aantal volwassen essen (*Fraxinus excelsior*). Aan de zuidzijde staat een bomenlaan tussen de rijbaan en het perceel met een aantal volwassen moeraseiken (*Quercus palustris*).

De ontwikkeling van de nieuwbouw is gesitueerd op de locatie van de parkeerplaats. Een impressie van de nieuwbouw is weergegeven in figuur 2. Tijdens het veldbezoek is enkel gebied wat binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden valt verkend en beoordeeld. Foto's van het plangebied ten tijde van het veldbezoek zijn weergegeven in figuur 3.

Figuur 2: Impressie nieuwbouw Plotterweg 38 Amersfoort (Aveco de Bondt, 2024).

Figuur 3: Foto's van het plangebied tijdens het veldbezoek 12 juni (Foto's: Laneco, 2024).

2 TOETSING

2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 - 2024) en BeSI kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. Omdat dit slechts een indicatie betreft zijn ook andere verspreidingsbronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst in bijlage 2). De meeste gegevens betreffen relatief globale verspreidingsgegevens.

De aanwezigheid van soorten in een gebied is bepaald bij een reikwijdte van 5 kilometer rondom de locatie in de afgelopen 10 jaar. Wanneer naar de directe omgeving wordt gerefereerd, betreft het een straal van circa 100 meter rondom de locatie.

Een ecooloog van Laneco heeft op 12 juni 2024 de locatie verkend. Tijdens het veldbezoek is enkel gebied wat binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden valt verkend en beoordeeld. Doel van het veldbezoek was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van de habitat voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Dit veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie en geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

2.2 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (Atlas voor de leefomgeving, 2024). Door de geplande werkzaamheden zal daarom ook geen NNN-gebied verloren gaan. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied bevindt zich op circa 3,4 kilometer ten westen van het plangebied, zie figuur 4. Vanuit het NNN gaat geen externe werking uit. Gezien de lokale aard van ingreep, de afstand naar het NNN gebied en tussenliggende elementen zijn effecten op het NNN-gebied uitgesloten.

Figuur 4: Globale ligging plangebied (rode kader) ten opzichte van NNN gebieden (groene vlakken) (Atlas voor de leefomgeving, 2024).

2.2.1 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere van belang zijnde beleidskaders uit het Natuurbeheerplan (NBP) van toepassing in het plangebied (provincie Utrecht, 2024).

2.3 OMGEVINGSWET – NATURA2000 ACTIVITEIT

Het plangebied ligt niet binnen Natura 2000-gebied (Atlas voor de leefomgeving, 2024b). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, 'Arkemheen', ligt op circa 5,8 kilometer ten noorden van het plangebied, zie figuur 5. Door de voorgenomen ingrepen gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling, zijn gezien de beperkte ingreep, de afstand en de tussenliggende elementen op voorhand uitgesloten.

Figuur 5: Globale ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura2000 gebieden (gele en blauwe vlakken) (Atlas voor de leefomgeving, 2024).

De inrichting en gebruiksintensiteit van het plangebied zullen naar verwachting wijzigen, gezien de nieuwbouwplannen. Ook tijdens de werkzaamheden van de kan een hogere uitstoot aanwezig zijn door aan- en afvoer van bouwmaterieel en bouw materiaal. Negatieve effecten op Natura2000 gebieden zijn daarom niet op voorhand uit te sluiten. Een Aerius-berekening is noodzakelijk om de effecten op Natura2000 gebieden in kaart te brengen.

2.4 OMGEVINGSWET – BESCHERMING HOUTOPSTANDEN

Het plangebied ligt binnen de bebouwingscontour houtkap en daarmee buiten het toepassingsgebied voor de bescherming van houtopstanden. Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet is hier om die reden dan ook niet van toepassing.

Voor de voorgenomen werkzaamheden worden naar verwachting bomen gekapt. Bij eventuele kap van bomen en/of struiken dient er rekening te worden gehouden met gemeentelijke bepalingen ten aanzien van het kappen en/of vellen van bomen en/of struiken.

2.5 OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA- ACTIVITEIT

In het kader van de Omgevingswet onderdeel soortenbescherming moet worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op (potentiële) verblijfplaatsen of (potentieel) leefgebied van beschermde planten en dieren.

2.5.1 Vaatplanten

Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, op schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen. Beschermde soorten vaatplanten groeien bovendien voornamelijk in voedselarme gebieden die niet onderhevig zijn aan zware invloed van mensen. Deze habitats zijn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden niet aanwezig. De locatie bestaat enkel uit de bebouwing, plantvakken, gazon en verharding. Het aanwezige groen dat binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden valt is sterk gecultiveerd en wordt intensief beheerd. Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op beschermde soorten vaatplanten zijn dan ook uitgesloten.

2.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Om een goed beeld te krijgen van de te verwachten soorten grondgebonden zoogdieren zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 t/m 2024) en Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 2016).

Nationaal beschermde soorten met provinciale vrijstelling

In en in directe omgeving van de locatie kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals kleine marterachtigen, egel (*Erinaceus europaeus*), haas (*Lepus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), ree (*Capreolus capreolus*), vos (*Vulpes vulpes*) en algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen. Voor deze soorten/soortgroepen geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling vanuit de provincie Utrecht een provinciale vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

De kleine marterachtigen (bunzing (*Mustela putorius*), hermelijn (*Mustela erminea*) en wezel (*Mustela nivalis*)), haas en konijn zijn, zoals hierboven genoemd, nationaal beschermde soorten met een provinciale vrijstelling. Verwacht wordt dat deze soorten per 1 september 2024 van de vrijstellingslijst van de provincie Utrecht af worden gehaald en daarmee een beschermde status krijgen. Kleine marterachtigen, haas en konijn zijn daarom meegenomen in deze quickscan soortbescherming.

Niet-vrijgestelde nationale en Europees beschermde soorten

Van de niet-vrijgestelde nationaal beschermde zoogdiersoorten is volgens bovengenoemde bronnen uit de ruime omgeving het voorkomen bekend van boommarter (*Martes martes*), das (*Meles meles*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), steenmarter (*Martes foina*) en wolf (*Canis lupus*).

Boommarter is een boom bewonende soort die een nest maakt in oude spechtholen of eekhoornnesten in een bosrijke omgeving. Ook de eekhoorn heeft zijn nest- en foerageergebied in een bosrijke omgeving. De locatie bestaat uit binnenstedelijke bebouwing en is compleet gecultiveerd, verhard en bebouwd. Het plangebied ligt op een bedrijventerrein en staat niet in verbinding met bosrijke gebieden. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten en/of holtes aangetroffen in de bomen rond het plangebied. Negatieve effecten van de werkzaamheden op essentieel leefgebied van eekhoorn en boommarter is uitgesloten.

De das komt voor in kleinschalig agrarisch landschap en bos met landschapselementen zoals bosjes, heggen en houtwallen. De locatie is gelegen in stedelijk gebied op een bedrijventerrein. Binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden is geen geschikt habitat voor das aanwezig. Negatieve effecten van de werkzaamheden op das zijn uitgesloten.

Wat betreft de kleine marterachtigen is bunzing vooral te vinden in kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en groene lijnelementen. Hermelijn komt voor in verschillende soorten habitat zoals graslanden, akkers, kleinschalig landschappen, bossen en duinen, en selecteren het leefgebied op de aanwezigheid van schuilmogelijkheden. De wezel komt in veel soorten habitats voor, van graslanden tot bossen, zolang zijn voornaamste voedsel – woelmuizen – aanwezig zijn. Hij geeft de voorkeur aan habitats met groene elementen, zoals houtwallen, hagen en bosjes. Rondom het plangebied komen groene elementen voor. Deze groene structuurelementen zijn echter behoorlijk open en zijn direct gelegen naast voetpaden en/of parkeerplaatsen, waardoor er in de huidige situatie sprake is van hoge mate aan menselijke verstoring. In de omgeving zijn ook geen geschikte leefgebieden voor kleine marterachtigen aanwezig. De hagen binnen het plangebied staan door omliggende wegen ook niet in verbinding met andere groene elementen. Daardoor zijn de groene structuurelementen ongeschikt als verblijfplaats voor kleine marterachtigen. Negatieve effecten op kleine marterachtigen zijn daarom uitgesloten.

De steenmarter is een typisch gebouw bewonende soort die onder andere binnen de bebouwde kom in menselijke bebouwing kan voorkomen. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalig cultuurlandschap met toegankelijke gebouwen en schuurtjes, heggen en geriefhoutbosjes. Tegenwoordig komt de steenmarter ook voor in steden, waar structuurrijke groenstroken, groene tuinen en goed toegankelijke huizen belangrijk zijn om te kunnen foerageren en om te gebruiken als schuil- en rustplaats. Het territorium van een steenmarter kan variëren van 80 tot 700 hectare en binnen dit leefgebied zijn tot wel tientallen schuilplaatsen die in wisselende frequentie worden gebruikt. Openingen van negen centimeter of groter kunnen steenmarter toegang geven

tot achterliggende ruimtes waar hij kan verblijven. Het plangebied en de omgeving rond het plangebied is niet geschikt voor steenmarter. Er zijn geen openingen aanwezig in het gebouw die groot genoeg zijn voor steenmarter. Daarnaast is er te weinig beschutting voor het leefgebied van steenmarter aanwezig. Negatieve effecten op steenmarter worden daarom uitgesloten.

De haas is een soort met een voorkeur voor kleinschalig gras- en bouwland, open veld, akkers en weilanden. Daarnaast komt haas ook voor in (open) bos, heide en kwelders. Konijn is een soort van halfopen landschappen zoals perken, tuinen en bosranden. Konijn mijdt vochtige terreinen zoals moeras, veen of zware klei omdat ze daar geen holen kunnen graven. Het plangebied is gelegen in stedelijk gebied op een bedrijventerrein. Het terrein is nagenoeg volledig verhard, waardoor het plangebied niet geschikt is voor haas en konijn, essentiële elementen voor het leefgebied van haas en konijn ontbreken. Negatieve effecten op haas en konijn zijn daarom uitgesloten.

De wolf leeft voornamelijk in uitgestrekte bossen en afgelegen moerasgebieden. De soort is een echte cultuurvolger en heeft zich aangepast om te overleven in gebieden waar mensen wonen. Het plangebied ligt op een bedrijventerrein in een stedelijke omgeving en biedt onvoldoende verblijf- en prooidieren door de inrichting van het gebied. Negatieve effecten op de wolf zijn daarom uitgesloten.

Conclusie

Op basis van de verspreidingsgegevens en biotoopinschattingen wordt de aanwezigheid van de bovengenoemde beschermde grondgebonden zoogdieren binnen de compleet in cultuur gebrachte, en grotendeels verharde locatie uitgesloten. Nader onderzoek naar deze grondgebonden zoogdieren is niet nodig. Van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast. Wel geldt altijd de Zorgplicht.

2.5.3 Vleermuizen

Om inzicht te krijgen in de aanwezige soorten vleermuizen op en in de omgeving van de locatie zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 t/m 2024), Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 2016), en de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997).

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaatsen en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of bebouwing. Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Omgevingswet.

Volgens de verspreidingsgegevens uit bovengenoemde bronnen komen binnen de provincie Utrecht en de ruime omgeving van het plangebied, verschillende soorten vleermuizen voor zoals baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), bosvleermuis (*Nyctalus leisleri*), franjestaart (*Myotis nattereri*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Van deze soorten zijn de rosse vleermuis en watervleermuis overwegend boombewonend. De baardvleermuis, bosvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis verblijven in zowel gebouwen als bomen en de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en tweekleurige vleermuis zijn overwegend gebouwbewonend.

Foerageergebied en vliegroutes

Van vleermuizen is bekend dat zij lijnelementen, zoals bomenrijen of bebouwing, gebruiken als vliegroute van en naar foerageergebieden en verblijfplaatsen. Halfopen en bosrijk landschap, watergangen (kanalen/rivieren), vijvers, weilanden, tuinen en parken worden door verschillende vleermuissoorten gebruikt als foerageergebied. Het plangebied is verhard en bebouwd. De bebouwing kan samen met de panden in de omgeving een lijnelement vormen voor vleermuizen. Door de geplande werkzaamheden verdwijnt de bebouwing niet en blijft het potentiële lijnelement intact. De bomenrij van moerasediken aan de Plotterweg vormen tevens een potentieel lijnelement. Daarentegen blijft de bomenrij aan de overzijde van de Plotterweg sowieso intact, waardoor er voldoende alternatief over blijft.

De directe omgeving rondom de bebouwing kan onderdeel zijn van het foerageergebied van vleermuizen als er sprake is van veel opgaand groen. Dat is binnen dit plangebied niet het geval. Het kleinschalige aanwezige groen in de omgeving en de bebouwing zelf blijft intact. De werkzaamheden hebben daarom geen effect op het foerageergebied van vleermuizen mits uitstraling van verlichting wordt beperkt.

Negatieve effecten op vliegroutes en essentiële foerageergebieden van vleermuizen zijn uitgesloten.

Verblijfplaatsen

De bomen in de directe omgeving van de locatie worden zover bekend niet aangetast door de werkzaamheden. Tijdens het veldbezoek zijn geen holtes aangetroffen in de bomen rond het plangebied. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen worden daarom uitgesloten.

Voor gebouwbewonende vleermuizen zijn gaten of spleten van ongeveer één centimeter of groter geschikt om in te verblijven of om achterliggende ruimtes te bereiken. In de muren van de bestaande bebouwing zijn meerdere open stootvoegen waargenomen tijdens het veldbezoek, zie figuur 6. De bebouwing is door deze openingen potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Figuur 6: Open stootvoegen Plotterweg 38 Amersfoort (Laneco, 2024).

De mogelijk aanwezige ruimtes zijn geschikt als zomer- en kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis. Het volume van de bebouwing is voldoende om geschikt te zijn als massawinterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis. Verblijfplaatsen van baardvleermuis, bosvleermuis en gewone grootoorvleermuis worden niet verwacht vanwege het ontbreken van bosrijke gebieden en groene structuurelementen in de omgeving van het plangebied.

De bebouwing blijft behouden met de beoogde ingreep waarbij nieuwbouw wordt gerealiseerd. Als gevolg van de bouw veranderen de klimatologische condities rondom het bestaande pand, met wijzigingen in wind, licht en bezonning. Dit kan effecten

hebben op potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast kan de bouw tijdelijk verstorend werken voor vleermuizen. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet uit te sluiten, nader onderzoek is noodzakelijk.

Conclusie

De bebouwing is potentieel geschikt als zomer- en kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis. Het volume van de bebouwing is voldoende om geschikt te zijn als massawinterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis. Negatieve effecten op vliegroutes en essentiële foerageergebieden van vleermuizen zijn uitgesloten.

2.5.4 Vogels

Alle vogels zijn beschermd in de Omgevingswet. Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan. Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld: kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: ransuil (*Asio otus*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstering van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Omgevingswet. De lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

Tijdens het veldbezoek is alleen een overvliegende houtduif (*Columba palumbus*), waargenomen. Er zijn geen nesten van categorie 1 t/m 4 soorten aangetroffen in en rond het plangebied.

In de provincie Utrecht komen volgens de verspreidingsgegevens de soorten boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), gierzwaluw, grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), havik (*Accipiter gentilis*), huismus, kerkuil, ooievaar (*Ciconia ciconia*), ransuil,

roek (*Corvus frugilegus*), slechtvalk (*Falco peregrinus*) sperwer (*Accipiter nisus*), steenuil, wespendif (*Pernis apivorus*) en zwarte wauw (*Milvus migrans*) voor.

De ooievaar komt voor in agrarische gebieden zoals extensief beheerde weilanden en maakt voor het nest vaak gebruik van hoge bomen, kunstmatige nestgelegenheden, telefoonpalen, schoorstenen, kerktorens en hoogspanningsmasten. De grote gele kwikstaart nestelt graag langs snelstromende beken en rivieren in natuurlijke oevers, onder bruggen, bij watermolens en stuwten. Omdat geschikte habitats voor de ooievaar en grote gele kwikstaart niet aanwezig zijn op de locatie, is aanwezigheid van nestplaatsen van deze soorten uitgesloten.

De ransuil leeft in verschillende habitats en maakt vaak gebruik van oude kraaien- en eksterstenen om in te broeden. Ransuilen broeden voornamelijk in hoge, donkere plekken in grote bomen, vooral in naaldbomen. In en rondom de locatie zijn geen geschikte nesten of nestplekken voor ransuil aanwezig. De aanwezigheid van nest- en rustplaatsen van deze soorten kan daarom worden uitgesloten. Negatieve effecten op ransuil zijn dan ook uitgesloten.

De steenuil en kerkuil komen voor in half open agrarisch landschap. Beide soorten broeden op relatief rustige plaatsen en zijn veelal afhankelijk van nestkasten. De steenuil broedt vooral in oude fruitbomen, knotwilgen en in gebouwen en schuren op boerenerven, terwijl de kerkuil voornamelijk in schuren broedt. In en rondom de bebouwing zijn deze habitats en potentiële nestplaatsen niet aanwezig. Negatieve effecten op steen- en kerkuil zijn uitgesloten.

Roeken leven in grote kolonies en maken meerdere nesten bij elkaar in vrijstaande, hoge groepen bomen langs snelwegen, treinsporen, kanalen en soms ook in dorpen. De locatie is grotendeels bebouwd en verhard en rondom de bebouwing zijn geen bomen met geschikte nesten aanwezig. Negatieve effecten op nestplaatsen van roek zijn uitgesloten.

Roofvogels broeden zowel in cultuur- (bijvoorbeeld de sperwer), half open cultuur- (bijvoorbeeld de boomvalk) en natuurlandschappen (bijvoorbeeld de buizerd en havik). Door het ontbreken van bomen met geschikte nesten binnen de locatie, kunnen broedplaatsen van deze roofvogelsoorten worden uitgesloten. Door de verharding en afwezigheid van kruidenrijke vegetatie rondom de bebouwing zullen er weinig muizen leven waardoor de locatie geen onderdeel zal zijn van het essentiële foerageergebied van bovengenoemde roofvogelsoorten. Negatieve effecten op roofvogels of essentiële onderdelen van het leefgebied van deze soorten door de werkzaamheden zijn dan ook uitgesloten.

De gierzwaluw is een soort die alleen in de zomer in Nederland aanwezig is. De gierzwaluw is erg kritisch ten aanzien van zijn nestlocatie. Alleen tijdens de broedperiode is de gierzwaluw (mannetje en vrouwtje afwisselend) op het nest te vinden. De rest van het jaar vliegt en rust de vogel op thermiek. Het nestmateriaal bestaat uit strootjes en veren die in de lucht worden verzameld. De gierzwaluw is een

erg honkvaste soort die elk jaar naar dezelfde nestlocatie terugkeert. De soort broedt graag in kolonies. Gierzwaluw maakt zijn nest op beschutte plaatsen onder pannen of andere besloten delen van gebouwen. Gierzwaluwen hebben een minimale invliegopening van 3 centimeter nodig met achterliggende ruimte voor de nestplaats. De bebouwing binnen het plangebied heeft geen geschikte invliegopeningen voor gierzwaluw. Negatieve effecten op gierzwaluw zijn daarom uitgesloten.

De huismus is een standvogel in Nederland. De populatie van deze soort is in de laatste tientallen jaren gehalveerd door een afname van geschikt leefgebied en broedplaatsen. De huismus leeft in en nabij menselijke bebouwing, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Het dier bouwt zijn nest in of tegen bebouwing (bijvoorbeeld in een dichte klimop). Er moet altijd voldoende voedsel en schuilgelegenheid (dichte bosschages) nabij de nestplaats aanwezig zijn. Openingen met een diameter van 3 centimeter of groter zijn geschikt voor huismus wanneer achterliggend voldoende ruimte aanwezig is om een nest te bouwen. De bebouwing binnen het plangebied heeft geen geschikte invliegopeningen voor huismus. De bebouwing rondom het plangebied op het bedrijventerrein bestaat uit kantoorpanden en bedrijfspanden met platte daken, waarbij de gevels veelal zijn afgewerkt met gevel beplating. De bebouwing in de omgeving is daardoor ook niet geschikt als nestplaats voor huismus. De beukenhaag rondom het plangebied is potentieel geschikt als leefgebied voor huismus. Omdat geschikte nestplaatsen van huismus in de omgeving van het plangebied ontbreken is uitgesloten dat de beukenhaag essentieel onderdeel is van het leefgebied van huismus. Daarnaast zijn er voldoende alternatieve groene elementen in de omgeving aanwezig voor diverse (broed)vogels. Negatieve effecten op huismus zijn daarom uitgesloten.

De slechtvalk is territoriaal broedt op richels, nestkasten, oude (kraaien)nesten of los grind en jaagt tot kilometers van de nestplaats. In Nederland broedt deze soort vaak in hoge gebouwen in de stedelijke omgeving en op hoogspanningsmasten. Het dak van de bebouwing binnen het plangebied is suboptimaal geschikt als nestplaats voor slechtvalk. Er zijn in de ruime omgeving van het plangebied hogere gebouwen aanwezig. Daarnaast zijn er tevens twee paartjes slechtvalk in de omgeving aanwezig. Tot slot is er geen grind aanwezig op het dak, wat een nestplaats bemoeilijkt. De aanwezigheid van een nestplaats van slechtvalk is daarom uitgesloten.

De directe omgeving van de locatie biedt geschikt leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten, zoals ekster en koolmees. Soorten van deze lijst vallen onder de bescherming van de Omgevingswet als er effecten op populatieniveau op kunnen treden door een ingreep. De directe omgeving van de locatie wordt door de geplande werkzaamheden niet aangetast, omdat de werkzaamheden zich beperken tot de bestaande verharding binnen het plangebied. Effecten op deze beschermde soorten worden dan ook niet verwacht.

Conclusie

Op basis van het veldbezoek en het bronnenonderzoek is de aanwezigheid van de bovengenoemde jaarrond beschermde vogelsoorten uitgesloten in en in de directe omgeving van het plangebied. Actieve nesten van vogels zijn altijd beschermd. Indien

men in de kwetsbare broedperiode van broedvogels, globaal half maart tot half juli, werkzaamheden wil uitvoeren kan dit alleen als er door een deskundige bij een gerichte controle naar broedvogels wordt uitgevoerd. Deze dient tot uiterlijk drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden plaats te vinden.

2.5.5 Amfibieën

Van de niet-vrijgestelde nationaal en Europees beschermde soorten amfibieën zijn uit de omgeving van de locatie recente waarnemingen bekend van de alpenwatersalamander (*Ichtyosaura alpestris*), heikikker (*Rana arvalis*), kamsalamander (*Triturus cristatus*), poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en rugstreeppad (*Bufo calamita*) (NDFF, 2014 t/m 2024).

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen e.d. en voor sommige soorten vergraafbaar zand). Het landhabitat bevindt zich veelal in de directe omgeving van het voortplantingswater. De locatie is volledig verhard en/of in cultuur gebracht. Binnen de invloedssfeer komt geen geschikt voortplantingswater voor. Vanwege het ontbreken van geschikt voortplantingswater en landhabitat is het voorkomen van de genoemde beschermde soorten uitgesloten. Negatieve effecten op beschermde amfibieënsoorten zijn daarom uitgesloten.

2.5.6 Reptielen

In de omgeving van de locatie is het voorkomen van de nationaal en Europees beschermde soorten hazelworm (*Anguis fragilis*) en ringslang (*Natrix natrix*) bekend (NDFF, 2014 t/m 2024).

Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving en alle inheemse reptielen zijn in de Omgevingswet beschermd. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen).

De nieuwbouw ligt op een bedrijventerrein in nagenoeg volledig verhard gebied. Het plangebied vormt geen potentieel biotoop voor de genoemde reptielen. De aanwezigheid van beschermde reptielen en daarmee negatieve effecten van de werkzaamheden op deze beschermde soortgroep zijn dan ook uitgesloten.

2.5.7 Overige soortgroepen

Beschermde vissoorten, insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen stellen strikte eisen aan hun omgeving. De soorten hebben natuurlijke waterlichamen, specifieke waardplanten of natuurlijke biotopen nodig zoals heide, bos, heischraal grasland en/of kleine landschapselementen nodig binnen hun leefgebied.

Dergelijke biotopen zijn niet aanwezig wegens ontbreken van geschikt oppervlaktewater en het stedelijke en sterk verharde karakter van het plangebied. De geschikte habitats en waterlichamen voor deze soorten zijn dan ook niet aanwezig.

In de ruime omgeving van het plangebied is wel het voorkomen van grote vos (*Nymphalis polychloros*) bekend. Het leefgebied van grote vos bestaat uit vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Zwervende individuen worden vooral in een bosrijke omgeving gevonden. De vlinders zijn vooral te vinden op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. Ook moeten er geschikte plaatsen zijn om te overwinteren, zoals holle bomen of stapels hout. Binnen het plangebied is geen bos aanwezig, waardoor negatieve effecten op grote vos worden uitgesloten.

Voor de overige beschermde soorten wordt zowel de aanwezigheid van deze soorten, als negatieve effecten op beschermde vissen, insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen uitgesloten.

2.6 SPECIFIEKE ZORGPLICHT

In de Omgevingswet is voor alle natuuractiviteiten (Natura2000, houtopstanden en flora en fauna) een specifieke zorgplicht van toepassing. Deze specifieke zorgplicht is van toepassing bij alle activiteiten die effecten kunnen hebben op natuurwaarden, als men weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving.

Bij het artikel in het Bal over een specifieke zorgplicht staat een verplichting in drie stappen. Degene die een activiteit verricht is verplicht:

- Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
- Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
- Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
(IPLO, 2024)

Naast het voorkomen van onnodig lijden (artikel 11.28, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), zijn maatregelen nodig om soorten te beschermen, maar ook om effecten op die soorten ongedaan te maken. De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten, dus bij (inter)nationaal beschermde soorten én bij andere soorten; waarbij onder andere 'Rode Lijst soorten' specifiek worden benoemd.

In deze quickscan is voor het onderdeel flora- en fauna-activiteiten daarom, op basis van verspreidingsgegevens uit de NDFF en BESI, nagegaan of er in en direct nabij het plangebied soorten te verwachten zijn van onder andere de Rode lijsten. Vervolgens is

op basis van de aangetroffen biotopen, nagegaan of deze soorten binnen het plangebied kunnen voorkomen. Omdat vrijwel overal flora en fauna aanwezig is, is gefocust op het voorkomen van doden en verwonden en op het in de nieuwe situatie opnieuw creëren van leefgebied voor de zeldzamere 'Rode lijst soorten' die mogelijk negatief door de ingreep worden beïnvloed.

Dit resulteert in de volgende maatregelen:

- Behoud struiken en planten in voor- en achtertuinen als leefgebied voor diverse insecten en vogelsoorten;
- Indien openbaar groen verloren gaat als gevolg van voorgenomen werkzaamheden, vergelijkbare beplanting terugbrengen om te voorkomen dat habitat van bedreigde soorten verloren gaat.
- De nieuwbouw kan geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het gebruik van inbouwvleermuiskasten of door op een hoogte van 2,5 meter en hoger in muren in verschillende windrichtingen (voorkeur voor zuidgerichte zijden) open stootvoegen van 2 cm breed bij 5 cm hoog aan te brengen. Een andere optie is het creëren van 2 cm ruimte achter houten gevelbetimmering of het aanbrengen van kierende planken.
- De nieuwbouw kan ook geschikt worden gemaakt voor huismus en gierzwaluw door bijvoorbeeld:
 - Het plaatsen van gevelkasten;
 - Het plaatsen van inbouwstenen;
 - Het twee pannen hoger plaatsen van vogelschroot;
 - Het laten oversteken van de nokpannen en het opruwen van de windveren onder de nokpannen.

3 CONCLUSIE

Adviesbureau Aveco de Bondt is gestart met het uitwerken van een ontwerp voor nieuwbouw van een kantoorpand op de Plotterweg 38 in Amersfoort (Gemeente Amersfoort, provincie Utrecht). Op basis van deze quickscan krijgt de Aveco de Bondt een beeld waar in dat geval rekening mee gehouden moet worden in het kader van de wet- en regelgeving met het oog op de bescherming van de natuur. Dit is gedaan door middels een veldbezoek op locatie en door een inschatting te maken van de potentieel aanwezige beschermde soorten aan de hand van de habitatinfschatting in het veld en literatuuronderzoek.

3.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Door de geplande werkzaamheden zal geen NNN-gebied verloren gaan. Gezien de lokale aard van ingreep, de huidige situatie en tussenliggende elementen zijn effecten op het dichtstbijzijnde NNN-gebied niet te verwachten.

3.2 OMGEVINGSWET – NATURA2000 ACTIVITEIT

Het plangebied ligt niet binnen Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, 'Arkemheen', ligt op circa 5,8 kilometer ten noorden van het plangebied. Door de voorgenomen ingrepen gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling, zijn gezien de beperkte ingreep, de afstand en de tussenliggende elementen op voorhand uitgesloten.

De inrichting en gebruiksintensiteit van het plangebied zullen naar verwachting wijzigen, gezien de nieuwbouwplannen. Ook tijdens de werkzaamheden kan een hogere uitstoot aanwezig zijn door aan- en afvoer van bouwmaterieel en bouw materiaal. Negatieve effecten op Natura2000 gebieden zijn daarom niet op voorhand uit te sluiten. Een Aeries-berekening is noodzakelijk om de effecten op Natura2000 gebieden in kaart te brengen.

3.3 OMGEVINGSWET – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Het plangebied ligt binnen de bebouwingscontour houtkap. Het onderdeel houtopstanden is dan ook niet van toepassing. Er zijn binnen het plangebied zover bekend, geen bomen die gekapt worden. Indien in het plangebied toch bomen worden gekapt en/of geveld dient te worden voldaan aan de bepalingen uit het vigerende gemeentelijke beleid.

3.4 OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA- ACTIVITEIT

In het kader van de Omgevingswet moet worden getoetst of er door de ingreep sprake is van negatieve effecten op (potentiële) vaste rust- en verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van (beschermde) plant- en diersoorten.

Vleermuizen

De bebouwing is potentieel geschikt als zomer- en kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis. Het volume van de bebouwing is voldoende om geschikt te zijn als massawinterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis.

Het plangebied valt binnen de grenzen van het soortmanagementplan van de gemeente Amersfoort. Het plangebied is echter onvoldoende onderzocht, waardoor nader onderzoek alsnog noodzakelijk is.

Overige soorten

Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten is de aanwezigheid van overige beschermde soorten op de locatie uitgesloten.

3.5 CONSEQUENTIES

Voor verblijfplaatsen van vleermuizen is nader onderzoek benodigd met:

- Gebouwbewonende vleermuizen: Omgevingswet, Habitatrichtlijn.
Nader onderzoek naar verblijfplaatsen conform het vleermuisprotocol 2021 bestaat uit:
 - 3 onderzoeksrondes in de periode 15 mei t/m 15 juli (kraamseizoen);
 - 3 onderzoeksrondes in de periode 15 augustus t/m 1 oktober (paarseizoen incl. massawinterverblijfplaats gewone dwergvleermuis);
 - 2 onderzoeksrondes in de periode 1 oktober t/m 1 december (paarverblijfplaats tweekleurige vleermuis)

3.5.1 Algemene voorwaarden

Twee algemene voorwaarden vanuit de Omgevingswet zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels) op de locatie door een ervaren ecooloog mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de

gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:

- Werkzaamheden, zoals graaf- en kapwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, te starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
- Het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

4 AANBEVELINGEN

Er zijn vanuit ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van een natuurinclusieve inrichting en een verhoging van de biodiversiteit:

- Gebruik bij de inrichting voor nieuwe verlichting gebundelde en naar beneden gerichte armaturen die niet uitstralen naar de omgeving.
- Bij het aanbrengen van beplanting wordt aanbevolen om gebruik te maken van inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten zoals: zwarte els (*Alnus glutinosa*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), zomerlinde (*Tilia platyphyllos*), winterlinde (*Tilia cordata*), zomereik (*Quercus robur*), zoete kers (*Prunus avium*), vuilboom (*Rhamnus frangula*), gewone vogelkers (*Prunus padus*), Gelderse roos (*Viburnum opulus*), wilde kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*), lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), hazelaar (*Corylus avellana*), heggenroos (*Rosa corymbifera*), hondsroos (*Rosa canina*), bosroos (*Rosa arvensis*), sleedoorn (*Prunus spinosa*) en eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*). Dergelijke soorten bevorderen de aanwezigheid van een keten aan soorten (zoals insecten, vogels en vleermuizen). Ook is het aangeraden om gevarieerde plantensoorten te gebruiken zodat voedselmogelijkheden voor vogels en insecten verspreid zijn over het jaar.

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

1.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een onderdeel van het natuurbeleid en heeft als doel het behoud van biodiversiteit. Gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van NNN vormen een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Per NNN-gebied zijn natuurdoelen vastgelegd in het ruimtelijke provinciale beleid, waarmee rekening gehouden moet worden bij planologische ontwikkelingen. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat activiteiten niet strijdig mogen zijn met de natuurdoelen.

1.1.1 Overige beleidskaders

Naast het NNN kunnen ook andere provinciale en gemeentelijke beleidskaders van toepassing zijn in het plangebied. Ook deze beleidskaders zijn niet verankerd in natuurwetgeving, maar dienen wel een rol te spelen in de planologische afweging.

1.2 Omgevingswet

1.2.1 Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Omgevingswet die per 1 januari 2024 van kracht is. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

1.2.2 Onderdeel houtopstanden

Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Omgevingswet valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Omgevingswet om de betreffende grond binnen drie jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een vergunning of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Omgevingswet als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten 'de bebouwingscontour houtkap' liggen;

- een oppervlakte hebben van 10 are of meer;
- rijbepantingen die meer dan 20 bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen.

1.2.3 Onderdeel soortenbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Omgevingswet bepalend. De Omgevingswet is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Omgevingswet opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.38 lid 1 Bal: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 11.37 lid 1 en 3 Bal: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Omgevingswet. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Omgevingswet wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een omgevingsvergunning noodzakelijk zijn. Omgevingsvergunningen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

BIJLAGE 2 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur in Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Stevens, M. 2021. Soortenmanagementplan gebouwbewonende soorten Amersfoort. Arcadis, Maastricht

Websites

BIJ12 (2023) Gierzwaluw. Kennisdocument. Geraadpleegd in juli 2024 van www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf. Utrecht.

BIJ12 (2023) Huismus. Kennisdocument. Geraadpleegd in juli 2024 van <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>. Utrecht.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2024b. *Natura 2000 gebieden*. Geraadpleegd in juli 2024 van <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2024a. *Natuurnetwerk Nederland (EHS)*. Geraadpleegd in juli 2024 van <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>

NDFF & RAVON, 2024c. NDFF Verspreidingsatlas Amfibieën. Geraadpleegd in juli 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>.

NDFF & RAVON, 2024d. NDFF Verspreidingsatlas Reptielen. Geraadpleegd in juli 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>.

NDFF & VAATPLANTEN, 2024a. NDFF Verspreidingsatlas Vaatplanten. Geraadpleegd in juli 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>.

NDFF & ZOOGDIEREN, 2024b. NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren. Geraadpleegd in juli 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>.

PDOK Viewer (2024) PDOK. Geraadpleegd in juli 2024 van www.pdok.nl/viewer/#

IPLO.nl (2024). Geraadpleegd in juli 2024 van <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/activiteiten-natuur/flora-en-fauna-activiteit/rijksregels/#h268ccba6-b8b8-4140-ae4-04939c317ada>